

Módosítani kell a Villamos Energia Törvényt

Az Energiapolitika 2000 Társulat állásfoglalása

Az elszabadult fogyasztói energiaárak, az ellátásbiztonság csökkenése, a szolgáltatás minőségének romlása, a liberalizált piac működési zavarai, a rendszerirányítás nehézségei és a szükségessé váló fejlesztések garanciájának hiánya mára egyértelművé tette, hogy egy közösségi érdekű energiapolitika által meghatározott *energiatörvényre*, s erre alapozva új ágazati *villamos energia törvényre* (VET) van szükség. E törvény megalkotása során az uniós jogszabályokat, tapasztalatokat és fejlődési tendenciákat is figyelembe kell venni. E hosszabb törvényalkotási folyamat részeként a legfontosabb problémák sürgős megoldása a VET módosításával lehetséges. Ezek: az MVM Rt. egységének garanciák melletti helyreállítása, a közüzemi villanyárak rendezése.

Az MVM Rt. egységének helyreállítása és garانتálása.

A liberalizált árampiacon csak tökeerős, kellő piaci részesedéssel rendelkező társaság tud eredményesen működni. Egy többségében nemzeti (közösségi) tulajdonú társaság is csak akkor képes a közösségi érdeket szolgálni, ha ennek megvannak az intézményi-törvényi garanciái. A tapasztalatok egyértelműen mutatják, hogy az állami tulajdonlás önmagában nem jelent garanciát, mert a villanypiac közszolgáltatási része is a politika játékszerévé válhat.

Mindenek előtt a villany-közszolgáltatás tartalmi követelményeit kell meghatározni, amelyek közül a legfontosabbak: ellátási kötelezettség, ellátásbiztonság, minőségi szolgáltatás, megfizethető ár. E követelményeknek kell alárendelni a társasági-intézményi struktúrát, amelyet úgy kell megalkotni, hogy a fenti célok garantáltan teljesíthetők legyenek. Valószínűnek látszik, hogy egy kombinált megoldás vezethet eredményre, amelyben a törvényi szabályozás mellett egy erős, dominánsan közösségi tulajdonú közüzemi feladatokat ellátó szolgáltató is szerepet kap. Emellett legalább ilyen fontos a hatékony fogyasztói érdekvédelem megteremtése és működtetése.

Ahhoz, hogy ennek feltételét biztosítsuk, elengedhetetlen az „MVM maradékának” megőrzése, illetve a szervezeti-tulajdonosi egység helyreállítása. Kedvező jelként lehet értékelni, hogy ezt — különböző megközelítésből — felelős iparági vezetők is felismerték, ugyanakkor sajnos a további részekre való bontás hívei is hallatják hangjukat, akik — akár tudatlanul is — az MVM felszámolását készítik elő. A szervezeti-tulajdonosi egység helyreállítása az iparág gyorsan erodálódó tudás-vagyonának megmentését is szolgálja.

Az MVM Rt-t, Paksi Atomerőmű Rt-t, MAVÍR Rt-t a VET módosításával a törvény erejénél fogva egyben kell tartani:

- a MAVÍR-t vissza kell hozni az MVM holdingba, hálózatüzemeltető rendszerirányítót (TSO) létrehozva, az EU irányelvekkel összhangban;
- a Paksi Atomerőművet törvényileg is az állami tulajdonú MVM holding részeként kell definiálni.

A közüzemi villanyárak rendezése

A jelenlegi, indokolatlanul magas lakossági fogyasztói árakat a privatizáció és liberalizáció következtében deformált költség- és jövedelemviszonyok hozták létre, amelyek kialakulása során az állam, a mindenkori kormányok (néhány eseti fékező beavatkozástól eltekintve) a külföldi befektetők érdekei szerint jártak el. Ennek lehetőségét a hatályos VET teremti meg azzal, hogy a közüzemi árképzés alapelveit a törvény nem tartalmazza, a „szociális villamosenergia-ellátást” nem definiálja.

További veszélyforrás, hogy a hatályos törvény szerint 2004. január 1-től a termelői árakat a közüzemi piacon is liberalizálták. A jelenlegi átlagár alatti termelők legalább az átlagos árat fogják igényelni, az átlag felettiek — mint eddig — ezután sem fogják újratárgyalással csökkenteni szerződéses áraikat. Az állam választhat: vagy emeli a végfogyasztói árat, vagy a nagykereskedő (MVM) megy csődbe, amint ez Kaliforniában is történt. Ez az ellátórendszer működésének összeomlásához vezethet.

Sürgetően szükséges a lakossági fogyasztói árak csökkentése, a villanyszolgáltatás minimumának biztosítása a legszegényebbek részére is. Az *árcsökkentés*, a tényleges jövedelemviszonyokat figyelembe véve, a termelő és szolgáltató társaságok irreálisan magas nyereségének mérséklésével lehetséges. Ennek törvényi feltételeit gyors törvénymódosítással kell megteremteni, abból kiindulva, hogy a legkisebb költség elvének érvényesülésén alapuló szabályozott árat kell fenntartani a közszolgáltatási piacon.

A VET módosításával törvényben kell szabályozni:

- **a közüzemi árképzés alapelveit, (A MEH, ill. a GKM csak a törvény által meghatározott elvek figyelembevételével alakíthatja ki az árakat.)**
- **a társadalmi szolidaritáson alapuló szociális villanytarifa kötelező alkalmazását és kialakításának alapelveit,**
- **az ellátásminőség alapkövetelményeit.**
- **Ismét hatósági körbe kell vonni a közüzemi piacra termelő erőművek ármegállapítását.**

**Energiapolitika 2000 Társulat
Elnöksége**

Budapest, 2004. január 12.